

Matura 2023 klucz odpowiedzi.

Zadanie	Proponowana odpowiedź	Liczba punktów, uwagi
1.	<p>1.1 Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: pierwsze cywilizacje powstawały zazwyczaj w dolinach wielkich rzek. Ludzie wykorzystywali dostęp do wody oraz żyzne gleby nad rzekami dla rozwoju rolnictwa, tworzenia osad i pierwszych państw.</p> <p>1.2. Rozstrzygnięcie: nie Uzasadnienie: wg Herodota jedynym czynnikiem, dzięki któremu rozwijało się rolnictwo egipskie były siły natury, nie wymagające dodatkowej pracy chłopów. Tymczasem chłopci egipscy ciężko pracowali przy budowie i utrzymywaniu kanałów nawadniających, których funkcjonowanie miało poważny wpływ na rolnictwo w Egipcie.</p>	<p>1 pkt za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie.</p> <p>1 pkt za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie.</p>
2.	<p>2.1 Ateny 2.2 Sąd skorupkowy miał chronić demokrację ateńską przed politykami dążącymi do przejęcia władzy w Atenach. Polityk wskazany przez większość obywateli na Zgromadzeniu musiał na 10 lat opuścić państwo.</p>	<p>1 pkt za prawidłową odpowiedź 1 pkt za prawidłową odpowiedź.</p>
3.	<p>3.1 P,F,P</p> <p>3.2 Bracia Grakchowie zaproponowali reformę agrarną polegającą na odebraniu gruntów publicznych zagarniętych przez arystokrację i ograniczeniu powierzchni posiadłości. Odzyskane grunty miały zostać podzielone między biedotę.</p>	<p>2 pkt za trzy prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt za dwie prawidłowe odpowiedzi, 0 pkt za jedną prawidłową odpowiedź lub trzy odpowiedzi błędne 1 pkt za prawidłową odpowiedź.</p>
4.	<p>4.1 Architektura grecka – A Architektura rzymska – B 4.2 Obiekt ze Źródła B to Panteon wzniesiony w Rzymie – świątynia wszystkich bóstw</p>	<p>1 pkt za prawidłową odpowiedź 1 pkt za prawidłową odpowiedź</p>
5.	<p>5.1 Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: Mapa przedstawia wędrówkę ludów w Europie. Docieranie i napływ barbarzyńców do cesarstwa zachodniorzymskiego spowodowało poważne osłabienie państwa i finalnie przyczyniło się do jego upadku.</p> <p>5.2 b,b</p>	<p>1 pkt za prawidłowe rozstrzygnięcie i uzasadnienie.</p> <p>1 pkt za dwie prawidłowe odpowiedzi</p>
6.	<p>6.1 Rozstrzygnięcie: C Uzasadnienie: mapa ze Źródła A) przedstawia państwo za panowania Bolesława Chrobrego, o czym świadczy obecność w Polsce Moraw, Słowacji, Grodów Czerwieńskich, Łużyc i Milska, które włączył Bolesław Chrobry. Źródło C to opis dotyczący koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego.</p>	<p>1 pkt za prawidłową odpowiedź</p>

	6.2 Data 1025 rok Znaczenie: Koronacja królewska podkreślała pełną suwerenność państwa i jego równorzędną rolę w świecie chrześcijańskim, ukazała również siłę i niezależność władcy polskiego.	1 pkt za prawidłową odpowiedź
7.	7.1 W zamian za nadanie ziemi Krzyżacy zobowiązani byli do walki z pogańskimi Prusami, zagrażającymi granicom dzielnicy Konrada Mazowieckiego, oraz do ich chrystianizacji. 7.2 Rok 1525 Nazwa: Prusy Książęce	1 pkt za prawidłową odpowiedź. 1 pkt za prawidłowe odpowiedzi
8.	8.1 Wielka Karta Swobód, Jan bez Ziemi 8.2 Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: Wielka Karta Swobód ograniczała samowolę króla wobec społeczeństwa, gwarantowała prawa i przywileje stanom społecznym w Anglii, była wstępem do powstania parlamentu i współudziału społeczeństwa w sprawowaniu władzy	1 pkt za prawidłową odpowiedź 1 pkt za prawidłową odpowiedź
9.	Odpowiedź B). Źródło A) to Pieta gotycka. Postać Chrystusa jest nienaturalnie wychudzone, zdeformowane, powyginane. Sposób ukazania postaci, uczuć nie jest charakterystyczny dla renesansu. Rzeźba B) charakteryzuje się harmonią, nie ukazuje specyficznych cech czy uczuć, nawiązuje do klasycznego sposobu ukazania postaci ludzkich, co cechuje rzeźby renesansowe.	2 pkt za prawidłową odpowiedź i wyjaśnienie odwołujące się do dwóch źródeł, 1 pkt za prawidłowe wskazanie Źródła i odniesienie do jednego Źródła
10.	10.1 P,F,F 10.2 Linie te wyznaczają podział wpływów między władcami Portugalii i Hiszpanii w Nowym Świecie i na wschodzie. Podział ten nastąpił na mocy układów zawartych w Tordesillas i Saragossie	2 pkt za trzy prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt za dwie prawidłowe odpowiedzi, 0 pkt za jedną prawidłową odpowiedź lub trzy odpowiedzi błędne 1 pkt za prawidłową odpowiedź 1 pkt za prawidłową odpowiedź
11.	11.1 Ludwik XIV (król Francji) 11.2 Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: Tekst to pochwała monarchii absolutnej, Ludwik XIV realizował ideę takiej monarchii we Francji, stając się jej wzorem	1 pkt za prawidłową odpowiedź 1 pkt za prawidłową odpowiedź
12.	12.1 Chronologicznie późniejsze wydarzenie przedstawia źródło A) (oblężenie Jasnej Góry w czasie potopu szwedzkiego). Źródło B) mówi o bitwie pod Oliwą, stoczonej w 1627 roku.	1 pkt za prawidłową odpowiedź

	12.2 Obrona Jasnej Góry była przełomem w wojnie ze Szwedami; udowodniła możliwość odniesienia zwycięstwa, wyzwoliła uczucia religijne i patriotyczne, przyspieszyła powstanie antyszwedzkiej konfederacji w Tyszowcach i działań wojennych w całej Rzeczypospolitej.	1 pkt za prawidłową odpowiedź
13.	Satyryczny rysunek pochodzi z czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej, w negatywny sposób ukazuje okres terroru jakobińskiego i licznych wyroków śmierci poprzez ścięcie na gilotynie. Postacie kobiety i mężczyzny, zwolenników terroru, ukazane są w odrażający sposób, pijani (szklanki i butelka w ich rękach), depreczujące symbole uprzywilejowania (np. krzyż, księgi, mitrę biskupią). Centralne miejsce zajmuje zakrwawiona gilotyna zwieńczona symbolami rewolucji (czapką frygijską i szarfami w kolorach Francji rewolucyjnej).	3 pkt – za odpowiedź zawierającą prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku poparte interpretacją dwóch elementów graficznych i uwzględniającą kontekst historyczny. 2 pkt – za odpowiedź zawierającą prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku poparte interpretacją dwóch elementów graficznych, bez uwzględnienia kontekstu historycznego. 1 pkt – za odpowiedź zawierającą prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku poparte interpretacją jednego elementu graficznego, bez uwzględnienia kontekstu historycznego. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
14.	Jan Henryk Dąbrowski, Klemens Metternich, Franciszek Ksawery Drucki Lubecki	2 pkt za trzy prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt za dwie prawidłowe odpowiedzi
15.	Rozstrzygnięcie: nie Uzasadnienie: Mapa przedstawia wydarzenia Wiosny Ludów. Świadczy o tym zasięg prezentowanych wydarzeń, które objęły zabór pruski i Galicję. Tekst mówi o powstaniu listopadowym, o czym świadczą: miejsce wydarzeń (Warszawa), działania spisku, postać księcia Konstantego	2 pkt za pełną odpowiedź, 1 pkt za odpowiedź niepełną
16.	16.1 rewolucja przemysłowa 16.2 Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: maszyna parowa (Źródło B) dała początek rewolucji przemysłowej, jej zastosowanie spowodowało wyparcie siły mięśni siłą mechaniczną, zapoczątkowało to rozwój przemysłu	1 pkt 1 pkt za prawidłową odpowiedź

17.	I wojna światowa	1 pkt za prawidłową odpowiedź
18.	18.1 zamach majowy 18.2 Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: W wyniku zamachu majowego władzę w Polsce objął obóz sanacji, zmierzający do stworzenia państwa autorytarnego, zmiany konstytucji. Źródło B) to fragment konstytucji kwietniowej realizującej ten cel	1 pkt 1 pkt za prawidłową odpowiedź
19.	19.1 d 19.2 Operacja Overlord	1 pkt 1 pkt
20.	Rozstrzygnięcie: B) Uzasadnienie: - tematyka – postać robotnika dzierżącego koło sterowe - napis PARTIA (odniesienie do przewodniej roli PZPR) - monumentalizm - oddziaływanie kolorem tła (czerwień) -propagandowy charakter	2 pkt za pełną odpowiedź, 1 pkt za odwołanie się do jednego elementu
21.	Satyryczny rysunek odnosi się do zagrożenia wybuchem wojny w okresie kryzysu kubańskiego z 1962 roku. Dwaj przywódcy supermocarstw (ZSRR –Chruszczow i USA –Kennedy) siłują się siedząc na raketach, są gotowi do ich uruchomienia (palce na przyciskach odpalających rakiety). Przewagę w tej rywalizacji zdobywa prezydent USA, co może sugerować zażegnanie zagrożenia.	3 pkt – za odpowiedź zawierającą prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku poparte interpretacją dwóch elementów graficznych i uwzględniającą kontekst historyczny. 2 pkt – za odpowiedź zawierającą prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku poparte interpretacją dwóch elementów graficznych, bez uwzględnienia kontekstu historycznego. 1 pkt – za odpowiedź zawierającą prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku poparte interpretacją jednego elementu graficznego, bez uwzględnienia kontekstu historycznego. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Kryteria oceniania wypowiedzi argumentacyjnej

A. NARRACJA HISTORYCZNA

FUNKcjONALNOŚĆ WYKORZYSTANIA WIEDZY HISTORYCZNEJ	POZIOM ARGUMENTACJI WYPOWIEDZI	LICZBA PUNKTÓW	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu	-bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	12 pkt	Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych): 1–2 błędy merytoryczne (-1 pkt); 3–5 błędów merytorycznych (-2 pkt); powyżej 5 błędów merytorycznych (-3 pkt)
	-bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego	11 pkt	
	- bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	10 pkt	
	- zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	9 pkt	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu (trzeci element zrealizowany częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowany)	- bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	9 pkt	
	- bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu	8 pkt	
	- bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	8 pkt	
	- zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	7 pkt	
	- bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	7 pkt	
	- zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	6 pkt	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do jednego elementu tematu (pozostałe elementy zrealizowane częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowane)	- bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	6 pkt	
	- zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	5 pkt	
	- bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	5 pkt	
	- zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych	4 pkt	

	- bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	4 pkt	
	- zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	3 pkt	
Wiedza historyczna nie została wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do Żadnego elementu tematu	- powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	3 pkt	
	- powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	2 pkt	
	- powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	1 pkt	
Niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO brak wypowiedzi.		0 pkt	

B. SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI	LICZBA PUNKTÓW
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana)	3 PKT
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	2 PKT
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	1 PKT
Wypowiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.	0 PKT